

Kurta baing (*Leucaspis delineatus*) a tiszatarjáni hullámtéren

Dukay Igor, Farkas Máttyás, Kerpely Klára, Szajbert Bettina, Weiperth András

Az elmúlt évtizedekben a Duna-Tisza-közén található homokhátságok, valamint a két folyó hullámtéren található vizes élőhelyek degradációja egyre nyilvánvalóbbá vált. A problémák kezeléséhez helyi önkormányzati szinten hozzájáruló, reális revitalizációs mintaprogramok megvalósítására indult 2017-ben a Belügyminisztérium koordinálásában, a WWF Magyarország részvételével a LIFE-MICACC projekt. A projekt az egyik legfontosabb ágazatközi kérdéssel, a természetes vízmegtartó megoldások kis léptékű alkalmazásával és a fenntartható vízgazdálkodással kíván foglalkozni, a klímaadaptációval összefüggésben. A projekt ökoszisztéma-alapú megoldásokat keres a klímaváltozás nyomán kialakuló, vízzel kapcsolatos kihívásokra válaszul. A tiszatarjáni hullámtéren található Bivalyos-tó (47°50'26.00É, 21°1'55.76"K) a nagy folyók mentén található degradált árterek fejlesztésének modellterülete (vizmegtartomegoldasok.bm.hu).

A projekt keretében 2020. 09. 29-én végzett halfaunisztikai vizsgálatok során került elő a kurta baing 6 juvenilis és 3 adult egyede. Apró termetű védett halunkat a Tisza vízgyűjtőjén számos helyről leírták, de élőhelyeinek fogyatkozása és egyes inváziós halfajok terjedése fokozottan veszélyezteteti állományait. A felmérés során a vízi makrovegetációval benőtt parti sávból előkerült az amurgéb (*Perccottus gleni*) 26, a naphal (*Lepomis gibossus*) 19 és a razbóra (*Pseudorasbora parva*) 11 példánya. A

A kurta baing tiszatarjáni élőhelye (Fotó: Weiperth András)

mélyebb, nyílt vizű szakaszokon a szintén inváziós ezüstkárász (*Carassius gibelio*) 8 egyede mellett az őshonos bodorka (*Rutilus rutilus*) 7, a csuka (*Esox lucius*) 3, és a védett szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*) 2 példányát sikerült megfogni.

Vizsgálataink igazolják, hogy folyóvizeink hullámtéri vizes élőhelyein a degradációs folyamatok ellenére napjainkban is számos természeti érték található. Ugyanakkor ezek a sérülékeny ökológiai rendszerek az idegenhonos halfajok inváziójának fokozottan kitétek. Eredményeink alapján számolni kell az amurgéb, az ezüstkárász és a razbóra állományának további növekedésére, ami veszélyezteteti a kurta baing populációjának fennmaradását.

Galóca (*Hucho hucho*) a Sajó hazai szakaszán

Nyeste Krisztián, Harka Ákos

A Pergető horgászok Facebook-oldaláról értesültünk arról, hogy Nánási Róbert egy fiatal galócat fogott a Sajón. A horgászt egy privát üzenetben kérdeztük a fogás pontos részleteiről. Beszámolója szerint a galóca 2020. december 21-én a Sajó sajópüspöki szakaszán, a 25-ös főút hídjánál került elő (a hely geokoordinátái: 48.28304, 20.33953). Ezt megelőzően egy jóval nagyobb példány is horogra akadt, azonban 20 perces fásasztást követően leakadt a horogról.

A fokozottan védett dunai galóca a Duna vízrendszerének endemikus faja, melynek hazánkban eddig csak a Felső-Tiszáról, a Dunáról, valamint a Dráváról voltak előfordulási adatai. A Sajó-beli észlelési ponthoz a Felső-Tisza van legközelebb, de valószínűtlen, hogy a fogott fiatal példány onnan vándorolt volna ide. Szlovákiai kollégáktól érdeklődve megtudtuk, hogy náluk számos vízfolyásba, köztük a Sajóba is rendszeresen

A sajópüspöki folyószakaszon fogott galóca (Fotó: Nánási Róbert)

telepítik a galócat, így a folyó hazai szakaszán előkerülő példányok minden bizonnyal ezekből a kihelyezésekből származnak. A Sajó mellett a Hernád felső szakaszába is telepítik, így a környékről a faj további előfordulásaira is számíthatunk a közeljövőben.